

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. Namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravništvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krone temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovinci na Štajerskem in kmetijska družba.

Precej se je pisalo o dobrih in slabih straneh štajerske kmet. družbe, večina pritožb je bila naperjena proti njenemu osrednjemu odboru. Je že popolnoma prav, da kričimo, a pred vsem je naša dolžnost, pravic se posluževati, jih uporabljati. Pogledati moramo v svoj tabor, prepoznati lastne vrste in se pripraviti, ali nismo morda sami krivi, da popotna osrednji družbini odbor tako naravnost sovražno proti nam.

Kmetijska družba je ustanovljena povzdigo vseh panog kmetijstva in narodnosti. Svoje podpore dobiva od države in dežele v prvi vrsti za najvišjega in srednjega kmeta. Družba ima v dosegu svojega cilja podružnice, ki od delovanja ali nedelovanja podružnic je odvisno, kako smer zavzema celota. Na Štajerskem imamo precejšnje število podružnic, ki so popolnoma slovenskega značaja, imamo pa tudi take, kjer tvorijo slov. kmetje večino članov, a nemškomišleci možje jim nalagajo. Konečno imamo podružnice, ki so člani nemški meščani. Nastane pred vsem vprašanje, kaj pa so pravilni voditelji sedanjih slov. podružnic, da se jih upošteva? So se poskušali poslužiti vseh sredstev in ugodnosti, ki jih nudi družba? Mirno pričakujemo, da zvečine ne. Udnina se porablja, načelnik prosi eventuelno vsake vrste za kako malenkost in podružnično delo je izvršeno do drugega leta, samo družbino glasilo prihaja z nem-

škimi ovitkom redno kot glas vpijočega v puščavi. O kaki prireditvi, poučnem predavanju, o sestankih, kjer bi se razmotrivalo težnje kmetijskega stanu, se sliši prav malo ali pa nič. Kdor dvomi o tem, naj si pregleda podružniška poročila v „Gosp. Glasniku“ in poročila o sejah osrednjega odbora, kjer bo lahko videl, koliko peticij vložijo slovenske in koliko nemške podružnice. Gospodje, ki vedno vidijo nenaklonjenost osrednjega odbora, naj pred vsem pomislijo, da pravi pregovor: „Pečenka se za psom ne meče.“ Kakor posnemamo iz zadnjega poročila o seji osrednjega odbora, je imela družba recimo prav veliko svoto za zboljšanje planinskih pašnikov. A radevedni smo, koliko slovenskih članov se je potegovalo za to podporo! In kakor tukaj, tako je pri vseh vrstah podpor in ugodnosti. Vse, se tako vnete pripombe prevajalca pri tednih devnih društvenih oklicih v „Gosp. Glas.“ so večinoma prav redno „bob v steno“.

Vsak član, in če se ne motimo, tudi vse ljudske šole prejemajo redno društveni list z nemškim naslovom, če si ne privoščijo celo — menda zaradi noblesse — nemškega glasila! A kdo se je radi tega družbi pritožil ali pa protestiral? Da nam nemški odbor slovensčine iz lastnega nagiba ne bo silil, je pač samoumevno. Toda še več! Dovoljujemo si vprašanje, kako pa spoštujejo slov. podružnice svoj jezik, kako dopisujejo z osrednjim odborom? Gospodje oglasite se, katerim ni treba trkati spokorno na svoje prsi! Vsako leto je glavno društveno zborovanje

in ravno sad malomarnosti in brezbriznosti slovenskih podružničarjev je izvolitev nam najsovražnejših odbornikov. Načelniki, odborniki in delegatje naj se zavedajo svojih dolžnosti, katere prevzamejo z izvolitvijo, potem pa bo malo drugače. Dobili bomo v osrednji odbor opozicijo in kontrolo.

Ne samo „nebeško kraljestvo trpi silo“, ampak tudi uživanje pravic „in s silo si ga je treba pridobiti“.

Našim obstoječim podružnicam je treba pred vsem več samozavesti in odločnosti v vodstvu, treba je obširnejšega in temeljitejšega delovanja v lastnem delokrogu, treba je skupnega nastopa, še le potem nam bodo zbirališča, ki imajo že sama v sebi življenjsko moč, tvorijo nam pa tudi močen in zanesljiv temelj, na katerega bodo morali, v to jih prisil naravni razvoj, postaviti naši poslanci stavbo, ki se bo pravi: „Slovenska kmetijska družba za Spodnje Štajersko“.

Dokler pa tega ni, je zastoj vsaj vpitje, je jalova vsaka akcija za ustanovitev. Dokler ne bomo navajali naših ljudi, našega kmeta, da se zaveda in čuti potrebo združenja, da pojmi moč in korist, ki mu jo daje združenje, je vsako delo polovičarsko. Zidanje vsake stavbe se začne pri tleh. Tako je tudi z organizacijo. Samo „Saharski cesar“ si je nabavil najprej naslov, krono in ornat, na cesarstvo pa mora čakati. „Proč od Gradca“ ne bomo prišli s kričanjem, ampak z delom. Ni dvoma, da se dajo odpraviti take zapreke, kakor so jo inscenirali sedaj spodnještajerski nemški odborniki, ko odbivajo in ne dovoljujejo ustanovitve podružnic.

Konečno še nekaj besed o društvenem glasilu! Res ne pojмимо, zakaj se imenuje, posebno letos prestava, saj ima več in našim kmetijskim razmeram primernejšega gradiva kakor nemško glasilo. Ne bomo razmotrivali, čegava zasluga je to, menda ne g. odgovornega urednika, ki slovenski ne zna. Tudi naši gospodje kritiki imajo najbrž pred seboj starejše letnike, da izrekajo tako striktno svoj „anatema“, kakor smo čitali v nekaterih listih letos. Toda naj se nas ne razume napačno! S tem, da priznamo dobro stran lista, še nikakor ne trdimo, da je popolen. Ali da se zboljša, je zopet naloga naših strokovnjakov, ki pa s Prešernom rečeno, menda „ne dajo od sebe najmanjše fige“, pač pa „kritike“, kajti sicer bi ne priobčevali rezultate svojih izkušenj v drugih listih in se pritoževali, da list njihovih spisov ni hotel sprejeti in bi se konecno tudi „Kmetovalec“ ne polnil z „Razumnikom“.

Torej kratkoma: spoznavajmo se sami, potem pa „pojđimo in učimo“ ne vse narode, ampak pred vsem vstrajno in požrtvovalno vsak v svojem kraju in gospodje Lenkoti, Klamerti itd. bodo zginili sami od sebe raz površje!

Volilna dolžnost in okrajni zastopi.

Ko je volilno preosnovno za državni zbor pretresoval dotični odsek, nasvetovalo se je tudi, da naj se vsem, ki imajo pravico voliti, naloži s postavo dolžnost, da morajo iti volit. Ta nasvet ni bil sprejet v odseku in tudi ni

LISTEK.

Diogen.

Diogeni spisal Avgust Šenoa, prevedel — nj — (Dalje.)

Samo ko je bil Klefeld sam, ko je vrnil s svojo ženo ali stal pred vojakom, je bil njegov obraz resen; tako tudi tokrat. Zanesljivo se je od vrata vrnil, ker je imel na sebi le eni modri graničarski telovnik s srebrnim našivom, ozke hlače pa so bile razsajene v visoke škornje z ostrimi konci. Na mizi je ležala sablja, polkovnikova plašč in trirobni klobuk. V veliki naslonjaču pri polkovnikovi mizi je sedela njegova žena gospa baronica Margareta Klefeld, oblečena v črno. Njen podolgovat obraz je bil, razen rudeči nos, razoran po neštetihih razdah. Ustnice gospe polkovnikove bile debele, brada kakor odsekana, iz usta ustnic štrleli so razmajani, dolgi lasje. Gospa je bila videti zelo nerazumna, kajti njene rudečkaste, goste

obrvi so vsak trenutek zadržele, a njene sive oči vbadale so se jezno v polkovnika. Lasje so izgledali kakor da niso njeni ampak kupljeni, in čeravno gospa polkovnikova svojega soproga ni prekašala v letih, gotovo ni bila tudi mlajša.

„Venceslav“, prične gospa precej rezko.

„Kaj je, ljuba Margareta?“ odvrne Klefeld in niti ne pogleda svoje energetske žene.

„Ali si pozabil, kaj sem ti pravila?“

„Nisem, ljuba moja.“

„Zdi se mi, da si.“

„Pravim ti, da nisem.“

„Ne vidim vsaj uspeha.“

„Potrpi malo. Čakaj!“

„Že dovolj dolgo čakam.“

„To ni lahek opravek.“

„Da sem jaz mož, bil bi lažji.“

„Saj sem ti že pravil, da je treba tukaj previdnosti.“

„Tako govori Klefeld, ta vsemogočni, slavni Klefeld?“

„Državni opravki in možitev hčeri so popolnoma različne stvari.“

„Seveda, ker ti nimaš volje in odločnosti.“

„Prosim te, molči mi vendar enkrat“, razjezi se polkovnik.

„Molči, molči, to so vedno tvoje besede“, pravi razkačeno gospa, „menda veš, da ne moremo več dolgo čakati. Naša Amalija pač ni več popček.“

„Vem, pa je vendar vzcvetela roža“, zamrmra obrist.

„Sacrebleu“, vzkipi Margareta, „s tako ironijo govoriš o edini hčerki. Amalija je dovršena lepota. Nežnega stasa, nežne naravi kakor jaz. Treba ji samo moža.“

Polkovnik ne odgovori ničesar, a pri besedah „kakor jaz“ pogleda nehoti svojo ženo in na obrazu mu zadržita porogljiv zasmeh.

„Kaj bi bilo z Bergmanom?“ nadaljuje vneto tanka baronica.

„Ne govori mi o njem.“

„Zakaj? Ali nima dovolj zvez na Dunaju? Danes ali jutri...“

„Seveda ima vplivne rodbine za seboj“, pritrđi polkovnik. „Ali kaj je Bergen? Baron, da! Grb ima zelo pisan,

svoje imetje pa spravi vse v en žep. To je namreč stotniška mesečna plača. S temi ubogimi krajcarji ne more živeti niti skromen samec, kako naj še povrh vzdržuje našo hčer, baronico, katero je nota bene njena mati tudi za baronico vzgojila. Pri meni doma se to gre, mi shajamo še za silo, četudi nimam nobenega premoženja; toda tekom leta kane tudi kaka izredna kapljica v moj žep. No, od tega se ne moreta hraniti dve rodbini, draga Margareta, posebno tukaj ne, kjer moram vendar tem nadutim Hrvatom kazati nekak zunanji sijaj. Kaj pa je stotnik Bergen? Govorimo iskreno. Pustolov. Rad pije in kvarta. Ljubi lepe pse, konje in dekleta ter ima polno dolgovi. Seveda ima na Dunaju vplivnega zaščitnika ali zaščitnico, a to ni gotov denar, to je doneče, prazno plemstvo — kakor n. pr. moje in tvoje.“

„Venceslav“, razgreje se polkovnica, „ali so to dokazi tvoje zveste ljubezni?“

„Pustiva vse sentimentalnosti“, reče suhoparno polkovnik, „dovolj sva

misliti, da bi celota državnega zbora sklenila volilno dolžnost. Ostalo bode torej glede državnega zbora posameznim volilcem prosto voliti ali pa ne. Na Dunaju sedaj gospodujoča kršćansko-socialna stranka namerava za nižje-avstrijski deželni zbor določiti volilno dolžnost. S tem bi nastopila novost v našem javnem pravu.

Imamo glede izvoljencev v občinskih odbore in okrajne zastope dolžnost sprejeti častni posel, za katerega je kdo izvoljen, ako ga ne oproščujejo postavne izjeme. Voliti v občinski in okrajne zastope pa nikdo ni dolžen. In to je glede okrajnih zastopov pomankljivost v postavi.

Ko je pri zadnji volitvi v celjski okrajni zastop iz skupine velikega posestva večina Slovincem pripadla in so Nemci videli, da bi prihodnji okrajni zastop imel 22 slovenskih in 18 nemških glasov, nista volila celjski in vojniški občinski odbor zastopnikov v okrajni zastop, ki se zaradi tega ni mogel ustanoviti. Ako so okrajni zastopi sploh kake vrednosti, ne sme kaj takega biti mogoče. Najbolj izdatna in kratka pomoč bi bila, da bi postava določevala, da izvolijo občinski odbori opravičenih mest in trgov, ki resnično volijo svoje poslance v okrajni zastop, tudi poslance drugim mestom in trgov, ki na prvi poziv vlade ne volijo. Po potrebi in razmerah izbral bi eden sam mestni ali tržki občinski odbor zastopnike vseh mest in trgov v dotični okrajni zastop.

Vprašati se pa moramo, so-li okrajni zastopi tolikega pomena, da si je ohranimo? Koroška, kranjska, goriška dežela, Istra, Dalmacija in še druge kronovine jih nimajo. Za državne ceste skrbi tam dežela in cestni odbori, v okrajne šolske svete lahko zbor vseh županov okraja izbere potrebne moze, kakor voli zdaj na Štajerskem okrajne zastopnike kmetijskih občin. Je-li torej vredno tako hudih volilnih bojev, kakor so v Celju, Ptuj, Slov. Gradcu, Slov. Bistrici, Brežicah za večino v okrajnih zastopih? Pokojni slovenski poslanec Jerman je prišel do mnenja, da okrajni zastopi ne koristijo ljudstvu toliko, kakor mu volitve v nje škodujejo vsled razporov in naporov, katere ustvarjajo. Ako se ne motimo, izrekel se je tudi okrajni zastop St. Gallen na Gornjem Štajerskem za odpravo okrajnih zastopov. Deželni odbor štajerski je odklonil Jermanov nasvet, da naj se odpravijo okrajni zastopi, posebno zaradi okrajnih hranilnic in drugih okrajnih ustanov.

Po mirnem razmišljanju moramo se izreči tudi mi za obdržanje okrajnih zastopov. Kajti oni imajo skrbeti za povzdigo zemljedelstva in za izobrazbo ljudstva. Ako bi na Štajerskem okrajnih zastopov ne bilo, prevzel bi nji opravke odzelní odbor in šlo bi vse to veliko bolj počasno in neokretno, kakor gre zdaj. Štajerski deželni zbor in odbor sta dva izmed onih javnih zastopov, od katerih se prav težko dočaka kaka rešitev. Družita se vredno s polzevim poslovanjem finančnih oblasti, finančne prokureture in namestništva. Ako bi se na odredbe, katere pripadajo okrajnim zastopom, moralo čakati na Gradcu, spalo in zaspalo bi vse, kakor n. pr. spi priprava okrajne ceste iz Šmartna v Rožni dolini proti Vojniku. Okrajnim zastopom je deželni odbor prava ovira pri takih poslih, ki se morajo rešiti sporazumno z deželnim odborom. Posebno v stvareh, kjer je treba presoje deželnega inženirja. Okrajnim zastopom naj bi se delokrog razširil, naj bi bili bolj neodvisni od deželnega odbora, kakor so. Delokrog naj bi se ločil. Okrajne ceste „prvega razreda“, ki delajo toliko pisarenja med okrajnimi in deželnim odborom in za katere morajo okrajni odbori čakati čez leto na deželne doneske — deželni doneski za „objekte“, t. j. mostove, vodotoke, spodzide cest itd., naj bi se odpravili. Vse okrajne ceste naj bi imel okraj v svoji oblasti. Seyeda bi to večasi zvišalo okrajne doklade, znižale bi se pa v isti meri deželne naloge k davkom.

Kar okrajni lahko storijo pod imenom „dobrodelstvo“, „dobrodelni nameni“ in povzdiga zemljedelstva in izobrazbe ljudstva, tega pač ne kaže prepustiti okornemu deželnemu zboru in odboru, ki posebno za Spod. Štajer ne kažeta ne razuma ne — srca.

Obdržimo torej okrajne, za katere samo popravimo postavo o njih, tudi volilni red za nje. Skrbimo, da bo v njih zastopan najmočnejše oni stan, ki zastopstvo v javnih zborih najbolj potrebuje, to je kmečki stan. Trgovec in obrtnik ima trgovsko zbornico, kmet sam nima stanovske brambe!

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

Podrobna razprava o prvi skupini volilne preosnove je v državni zbornici dovršena; dotični paragrafi so sprejeti nespremenjeni z ogromno večino glasov. Proti so glasovali samo Vsenemci, radikalni Čehi in liberalni Slovenci. — Skupno število poslancev v bodoči

zbornici ostane torej 516, kateri bodo po raznih kronovinah razdeljeni, kakor je bilo to v odseku določeno. — Nato je začela razprava o drugi skupini postave, katera določa aktivno in pasivno volilno pravico. V tem oddelku se je govorilo o določi postave, ki pravi, da mora vsakdo, da zadobi volilno pravico, dokazati, da je stalno bival v dotični občini, v kateri bi imel voliti, eno celo leto. Socijalni demokratje so v manjšinskem predlogu zahtevali, naj se ta določba sploh odpravi, ker nima praktičnega pomena. Pri volitvah v peti kuriji se je vendar že praktično skazalo, da je dovolj, da volilec stalno prebiva šest mesecev v občini, da zadobi volilno pravico, čemu torej to poslabšanje v novi postavi?

Češki poslanec Choc utemeljuje minoritetni predlog o volilni pravici za ženske. Socijalni demokratje priznavajo sicer, da bi se tudi ženam morale dati vse politične pravice, z ozirom na sedanje politične razmere je pa čisto izkjučeno, da bi se že danes mogla priboriti ženam volilna pravica, saj po danes veljavnih postavah žene v Avstriji ne smajo biti niti člani političnih društev.

Vso stvar bo treba pozneje, ko bo volilna preosnova izvedena, vzeti na novo v pretres in izvesti potrebne reforme korak za korakom, vse naenkrat pač ni mogoče. Socijalni demokratje bodo pa vedno pripravljene potegovati se za reforme v tem smislu.

V proračunskem odseku je na dnevnem redu nova pogodba z Lloydom. Predsednik Lloydovega pododseka Vuković je odstopil, ker je izvoljen predsednikom druge paroplovne družbe in kot tak ne more voditi razprave o Lloyd. Na njegovo mesto je izvoljen posl. Sylvester. — V parlamentarnih krogih se govori, da bo bolje pogoditi se z Lloydom provizorično za dve leti, v tem času celo vprašanje temeljito proučiti in šele potem skleniti definitivno pogodbo, kar bi bilo vsekako bolje, nego se v tako važnem vprašanju prenačljiti.

V ustavnem odseku je na dnevnem redu vprašanje o premenitvi določb o imuniteti poslancev. Posl. Skene je zahteval, naj bi se z obzirom na žalostne dogodke zadnjih dni (napadi poslanca Steina na tri slovenske poslance) premenile te določbe v tem smislu, da bi za vse razžalitve časti svojih kolegov, poslanec ne vžival tudi v zbornici več imunitete. Večina odseka je ta predlog odklonila, ker bi po tem predlogu bila varovana samo osebna čast državnih poslancev, dočim bi pa tak „izvoljenec naroda“ lahko po svoji volji napadal

in žalil vsakega drugega državljanu na časti, ne da bi se mu bilo treba bati kazni. Skenetov predlog je bil zato odkazan posebnemu odseku v nadaljnje posvetovanje.

Delegacije se snidejo 25. t. m. Novim načelnikom generalnega štaba je imenovan fml. Koadar pl. Hötzedorf, divizijski poveljnik v Inomostu. Conrad je, kakor v strokovnih krogih trdijo, eden največjih in najboljših strategov med našimi aktivnimi generali. On je vodil zidanje in sistematično usovršenje obmejnih utrdb na tirolski italijanski meji. Njegovo ime pomeni za vojaške kroge cel in jasen program, novi šef je tudi po volji prestolonaslednika.

V hrvatskem saboru si frankovci prizadevajo po moči ovirati mirne razprave. Poslanec Lorković (član koalicije) je stavil predlog, naj se izbere posebna komisija, katera naj zbira in pripravlja material za uvedbo splošne tajne in enake volilne pravice. Frankovci so tudi proti temu predlogu vzdignili hrup, češ, da je to le pesek v oči in da koalicija ne misli odkritosrčno.

Vnanje države.

— **Rusija.** Odbor stranke kadetov je v svoji zadnji seji določil kandidate za bodoče volitve v duma. — Stranka mirnega obnovevanja je v svoji zadnji seji sklenila, da ne sme noben prisel te stranke biti sodobno član kake druge politične stranke. — Vojna sodišča opravljajo svoj krvavi posel po državi. V Varšavi so vstrelili tri delavce, ker so agitirali med delavo, naj stopijo v štrajk. Vojaki so se s početka branili to smrtno obsodbo izvršiti, končno so bili k temu umorni prisiljeni.

— **Srbija.** Novo posojilo bo menda porabljeno samo za oboroženje vojske, za železnice in druga podjetja, najme se novo posojilo.

— **Črna gora.** Vlada ima v narodni skupštini samo onih 14 pristavev, katere je knez imenoval, vsi poslanci, katere je narod sam izvolil, so nje odločni nasprotniki. Predsednik skupštine je Šako Petrović, mož starejše generacije, trezen, miren in postal podpredsednik je pa Mihajlo Ivanović, mlad človek, ki je dovršil svoje študije na vseučilišču v Belemgradu in ki zastopa nazore mlade čraogorske generacije. Predsedništvo zastopa torej stare in mlade v zvezi proti sedanji vladi in proti knezovemu absolutizmu. Knez čuti moč te zveze, zato si to pot ne bo upal razpustiti skupštine, čeprav jo od srca sovraži.

že stara, in končno je res, kar sem rekel. Bergen ni mož za mojo Amalijo, ker jaz kot državnik merim drugam. Taka ženitev se popolnoma nič ne strinja z mojo politično osnovo.“

„Že zopet politika, a kje je ljubezen?“

„Pusti te burke, ljuba Margareta. Kakšna ljubezen? Naša Amalija tega ne pozna. Ona vzame tistega, katerega jej določimo mi. Če se omoži z Bergenom, zgubi ona, zgubimo pa tudi mi, a jaz želim, da pridobi s svojo možitvo nekaj ona in tudi mi.“

„Ne razumem te popolnoma.“

„Torej poslušaj“, pravi Klefeld in se vstavi pred svojo ženo, ki je zopet sedla. „Ti prav dobro veš, kaka uloga mi je poverjena v tej deželi, kako nalogo da imam rešiti. Podreti moram v tem zapuščenem kraju stari kitajski zid, katerega imenuje bojovita hrvatska gospoda svoje pravice, iztrebiti moram kakor ljulko te starodavne zarjavele predpravice, ki dajejo plemstvu pravico vtikati se v državne opravke, kjer ima

govoriti samo vladar. Ti predsodki so prešli ljudem kajpak v kri; zato ne sme nastopiti človek odkrito, da je uspeh tega velikega sistema tem gotovejši.“

„A kako zvezo ima to z našo Amalijo?“

„Le počasi, ljuba Margareta, takoj boš videla zvezo. Sedaj sem kostajniški obrist, sprejet v hrvatsko plemstvo, jaz sem celo totum factum. Iz uzde bana Madjara sem se že izvil, postal sem zaupnik cesarskega dvora in vojnega sveta, stojim popolnoma na svojih nogah. Sedaj lahko delam naprej na svojo roko. Te kričave velikaše pa moram premagati z njihovim lastnim orožjem, pod obliko njihovega namišljenega prava. Nekoliko sem jih že speljal na led in jim iztrgal z preosnovo granice lep del njihovih zaprašanih pergamentov. Seveda se jezijo nad menoj. Capljajo kakor ribe v mreži. Toda osnovati si moram v njihovem saboru stranko, oslabiti, razdrobiti in razkropiti moram njihov krog; za to

potrebujem ugleda, zvez in denarja. Glej, tukaj mi je najboljšo sredstvo Amalijina možitve. Me sedaj razumeš? Vidiš, da se brigam za svojega otroka. Sklenil sem zvezati svojo obitelj po naši edini hčerki s hrvatsko rodbino, ki je bogata in ima obsežne rodbinske zveze. Amalija mora biti kvas moji politični stranki. Ona mora odvrniti svojega moža in celo njegovo rodbino od teh starih hrvatskih predsodkov, tako se bom jaz bolje ugnjezdil.“

„Osnova je popolnoma dobra. Strinjam se z njo. No, lahka pa ni. Tudi si rekel sam, da te je začelo plemstvo sovražiti, da ti one razžalitve nikdar ne odpusti. Si že mislil na koga?“

„Poskusil sem. Obrnil sem svoje oči najprej na Josipa, sina banovega namestnika Ljudevita Erdödyja. To so bogati, ugledni ljudje. Namestnik ne pripada Bužanovi svojati, ne gleda ne na desno ne na levo, a njegova žena je častihlepna in nečimurna. Priskrbel sem sinu stotniški patent, čeravno je še nezrel. Grofica se je zelo veselila

in me obsula z dokazi svoje prijaznosti.“

„In?“

Toda grof je napram meni hladet vede se prezirljivo, prezira me. Ko sem napeljal pri nekej priložnosti govor na to, kako bi bilo dobro, da se plemstvo cele monarhije zveže z ženitvami v eno celoto, odvrne mi oholo, da je to vrlo težavno; plemstvo vsake kraljevine da ima svoje posebne tradicije; novi vojaško plemstvo, katerega se danda našnji ustvarjajo po cele kompanje, po njegovem mnenju nima tiste veljave, kakor stari velikaši, ki razpolagajo povrh tudi s silnim premoženjem, dočim imajo diplomirani častniki le toliko zlata, kakor ga visi na obesku njegove sablje. On vsaj ne bi dal nikdar svoje hčere takemu novopečenemu plemiču, niti sina taki včerajšnji plemkinji. Mislim, da je to dovolj jasno.“

„To je bilo predržno“, plane polkovnica.

(Dalje prihodnjik.)

— **Nemčija.** V državnem zboru je interpeliral Bassermann o vnanji državni politiki. Grajal je sedanji kurs, ki žene državo z leve na desno brez jasnega cilja in stalne smeri. Trozveza je vzrahljana. Razmere s Francijo slabe, javno mnenje v Italiji in v Rusiji proti Nemčiji. Anglija bo kmalo dosegla svoj cilj in bo Nemčijo čisto izolirala. To so sadovi in uspehi nemške vnanje politike po Bismarcku. Knez Bülow je na to takoj odgovoril in si prizadeval z lepimi, gladkimi frazami ublažiti Bassermannovo kritiko. Hvalil je trozvezo in trdil, da živi trdno, kakor nekdanj. Osamelosti Nemčije pa ni mogel prav utajiti. Dejal je le, da velik narod, ki ima tako vojsko kakor je njih ni nikdar osamljen, in da se z mirnim srcem lahko zanese na svojo moč. — Poljedelski minister Podbielski je končno vendar z vsemi častmi odpuščen iz službe. Ogorčenost prebivalstva proti njemu, kot poračitelju mesa je nepopisna. Včeraj je bilo samo v Berlinu 80 zborovanj, na katerih je bilo vprašanje o podraženju mesa na dnevnem redu.

Dopisi.

Od Sv. Barbare v Halozah.

Minulo je že precej časa, odkar se je zadnjikrat poročalo o naših veselicah. Danes mi je zopet enkrat čast, poročati vam o veselici, katero je priredilo naše „Bralno društvo“ dne 11. t. m. Z veseljem morem reči, da je bila veselica izvanredno, kakoršne že dolgo ni bilo, vesela in dobro obiskana.

Gledališka predstava „Ne kliči vraga“ se je igrala izborna. Gledalci so imeli dovolj prijetnega užitka, posebno pa smeja pri tej enodejanki in vsak je zapustil igrališče s popolnim zadovoljstvom. In komu gre hvala za to? Gotovo igralcem, ki so pokazali veliko spretnost na odru. Vsa čast in hvala njim za trud, kojega so žrtvovali!

Pred in po predstavi so igrali mladi tamburaši (novinci), ki so nastopili ob tej priliki prvokrat. Razum enega, so še vsi učenci tukajšnje šole. Z velikim začudenjem so poslušali navzoči sviranje mladih tamburašev, pred vsem pa je to razveselilo njih stariše. Le tako naprej mladi tamburaši, vaš trud ni zastonj! Pokazali ste že prvokrat, da ste dobro izurjeni in da bodete, ako vstrajate še nadalje, enkrat prav imenitni tamburaši! Skazite se pa tudi hvaležni svojemu neumorno delavnemu učitelju g. V. Šerona, ki vas podučuje v tamburanju! To storite najboljšo s tem, da bodete radi prihajali k vajah!

Tudi naš možki pevski zbor se je kaj dobro skazal. Pod spretnim vodstvom g. Šerona je zapel zbor na odru tri lepe pesmi, med temi krasno pesem: „Spoved“. Zopet so barbarški pevci pokazali, da so zmogni izvajati glasove liki škranjčki in da so, smem reči, rojeni pevci; kajti gladko jim gre iz grla. Po oficialnem delu veselice smo se podali v znano gostilno „Korenjakovo“, kjer smo krstili mošt v vino, bilo je ravno Martinovo. Dobra kaplica razgrela nam je srca in razvedrila glave, tako da ni bilo konca raznih zdravic in govorov. Pevci in stari tamburaši pa so se pridno oglašali ter skrbeli za razveseljevanje gostov. Še pozno v noč je odmevalo: „Lepa naša domovina...“ in „Mi Slovenci vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo!“

—f—t.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **V nedeljo, dne 18. t. m.** ob pol 8. uri zvečer se predstavljajo v celjskem „Narodnem domu“ „Cigani“. Mi smo pisali o tej igri že mnogo lepega in sicer samo lepo. Pridite vsi celjski in okoliški Slovenci, pa tudi Vi drugi sosedje od blizu in daleč, da se poživite in razveselite ob ognjišču izvirno slovenske igre!

Ob pol 8. uri se prične to nedeljo predstava; pozneje se ne spusti nikogar v dvorano, ker hoče imeti občinstvo mir.

„Cigani“ — raztreseni po svetu kakor židje, se zberejo ti navihanci v nedeljo zvečer na našem odru. Pojdimo jih pogledat — a žepe moramo imeti zašite, ker bomo sicer prinesli prazne domov. — „Cigan, nebrzdan — Zmikus vse, je navihan —

„Soča“ piše: Ko sem čital šalo-igro „Cigani“, sem imel ves večer krasno zabavo. Posamezni karakterji so tako izrazito slikani, da se ti vtisne za vedno v spomin. Brž, ko se spomnim tega ali onega — in to se zgodi mnogokrat — imam vesel trenutek... Čudim se samo, da so to izvirno šalo-igro naši odri doslej tako malo vpoštevali. Sedaj sem čital v celjski „Domovini“, da jih bodo igrali v tamkajšnjem „Narodnem domu“. K tej pametni misli pripomnim željo, da bi našla posnemovalce.

— **Promocija.** Na dunajskem vseučilišču je bil promoviran dne 9. t. m. doktorjem prava g. Bogumil Vošnjak. Častitamo.

— **Podporno društvo organistov** naznanja, da ima dne 22. novembra t. l. svoj redni občni zbor v Celju s sledečim sporedom: Ob 10. uri dopoldne se bode v župni cerkvi služila slovesna sv. maša pri kateri bode pel mešan zbor obstoječ iz 40 pevskih moči. Pele se bodo skladbe od raznih imenitnih skladateljev. — Po sv. maši se prične zborovanje v prostorih orgljarške šole na Bregu pri Celju. Spored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Govor o organizaciji organistov. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Sprejem novih udov. 5. Volitev novega odbora. 6. Raznoterosti. Udje naj prinesejo svoje knjižice s seboj, ali jih pa naj vsaj tri dni poprej pošljejo predsedniku, g. K. Bervarju v Celju v pregled. Na svidenje dne 22. t. m. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

— **Postavne odškodnine** za rodbine onih rezervistov, kateri bodo klicani na domobranske orožne vaje, bodo v kratkem določene.

— **Konsum mesa v Celju.** Od 5. do 11. t. m. so zaklali v mestni klavnici: 39 volov, 11 krav, 9 telic, 33 telet, 30 prašičev, 3 ovce; v mesto so pripeljali 146 kg kravjega mesa in 372 prašičevine.

— **Umrli so meseca oktobra** v Celju 3 možje in 2 ženi, v splošni bolnici 9 mož in 4 žene.

— **Opazovalnica na Miklavškem hribu** bode telefonično zvezana s postajo ognjegasev v Celju, tako da bo mogla vsakokrat, ko nastane kje požar, natančno povedati, kje je nesreča. Ta nova preuredba je v resnici potrebna in hvalevredna. Za telefonično napravo nabirajo ognjegasci dobrovoljne doneske.

— **Občinska doklada na najemnine** bo prihodnje leto zvišana od 5% na 6%, da bode zamogla celjska občina s tem poviškom pokrivati večje stroške, katere bode imela za nemško šolo v Gaberji. Nemški „Schulverein“ bode daroval 90.000 kron za zidanje šole, 10.000 K pa za nemški šolski vrt.

— **Zveza gospodarskih zadrug** na Štajerskem je sklenila napraviti kolikor mogoče natančno statistiko klavne živine, ki je v celi deželi na prodaj. S tem hoče zveza pojasniti vprašanje o neznosni druginji mesa in mesnih živil. Do 9. t. m. ji je poslalo 17 zadrug poročila, katera pričajo, da da je v njih področju 1422 glav klavne živine na prodaj. To je pa le majhen del cele kronovine.

— **Nemška - nacionalna zveza trgovskih pomočnikov** šteje do 86.000 članov. Po tem dejstvu lahko sodijo naši trgovski pomočniki, kako nujna in neobhodno potrebna je njih strokovna organizacija.

— **Izpred sodišča.** Agent Karol Koss iz Račjega pri Mariboru je bil tožen zaradi sleparstva in zaradi prestopka proti varnosti tujega imetja. Toženec je bil knjigovodja „Splošne delavske bolniške in podporne blagajne“. Ko je nekega dne revizor pregledal urad in preštel blagajno, je konstatiral, da manjka v blagajni 211 K 73 v. Toženec si je vzel in zaračunal, ne da bi bil v to pooblaščen, 30 kron predujema, ostalo je pa sprejel od raznih strank na račun blagajne, ne da bi bil te prejemke tudi vknjižil. Toženec se izgovarja, da je bil z delom tako preobložen, da ni mogel sproti prejemke vknjižiti, da je pa tudi knjigovodstvo tako zapleteno in težko, da ga on prav ne razume in da so vsled tega nastale te difference, da pa ni imel namen blagajno oškodovati. Ni se mu posrečilo svojega postopanja popolnoma opravičiti, zato je bil obsojen na en mesec ječe, poostrene z enim postom, zaradi poverjenja. Oproščen je pa bil prestopka proti varnosti tujega imetja.

— **Iz finančne službe.** Finančni komisar g. dr. Rudolf Kraus je predstavljen iz Gradca k okr. glavarstvu v Radgono in pride v davčni referat; davčni praktikant g. Anton Löschnig od glavne davkarije v Celju k davkariji v Ljutomer; davčni praktikant g. Karol Lottacher iz Radgone v Voitsberg; višji geometer g. Emil pl. Ragenfeld iz Ptuja v Gradec; geometer I. razr. g. Karol Sprung iz Ljutomera v Ptuj in geometer g. Roman Delecček v Mariboru, k razvidnosti zemljiškega davka v Mariboru. Po dovršeni vojaški službi se vrnejo davčni adjunkti g. Rudolf Ramschak k glavni davkariji v Celja, g. Ludovik Klinc k gl. davk. v Radgoni in g. Franc Sever k gl. davk. v Ptuj.

— **Učiteljske izpite za meščanske šole** so prestali v Ljubljani: gđc. Ljudmila Schreiner, učiteljica v Slovenski Bistrici (II. skupina, nemški in slovenski učni jezik), sestra Norberta May, učiteljica na pripravnici šolskih sester v Mariboru (II. skupina, nemški učni jezik) in gosp. Ivan Magerl, meščanski učitelj v Krškem (iz I. skupine s slovenskim in nemškim učnim jezikom).

— **Učiteljske izpite za ljudske šole** so prestali v Ljubljani: gđc. Marija Kladnik, učiteljica v Kostivnici, učiteljica gđc. Berta Meglič, v Braslovčah, Franciška Puc, v Št. Jurju pod Taborom, Adelajda Vantur, v Vel. Muti, Ema Cenkovič, v Št. Jurju na Ščavnici in sestra Dolorosa Trenner, na vadnici šolskih sester v Mariboru.

— **„Brat Martin“ v Mariboru.** „Slovska čitalnica“ v zvezi „Bralnega in pevskega društva Maribor“ vprizorila je pretečeno nedeljo, dne 11. t. m. gledališko predstavo „Brat Martin“. Igralo se je v obče dobro, posebno pohvalo pa zasluži krojač Lipče s svojo boljšo polovico Uršiko. Lipčeta poznamo sploh že od nekdanj, kot izvrstnega diletanta, kar nam je v nedeljo zopet pokazal. Uršika na-

stopila je v tej igri prvokrat na našem odru ter svojo nalogo dobro izvršila. Le obleka se ni strinjala z ubožnim Lipčetovim oblačilom, kar pa je režiserjeva stvar. Ivan „Brat Martin“ sam se je potrudil in veliko pripomogel k dobremu uspehu igre. Njegov izvirni kuplet vzbujal je veliko smeja in občeno zadovoljstvo, kar je pričalo burno ploskanje. Ako bi še melodija bila pristno slovenska in ne nemška, bilo bi gotovo veliko lepše. Želimo mu samo, da ako zopet nastopi, naj pomisli, da se vrši predstava sama in ne morebiti še le glavna vaja. Da je na to pozabil, se da sklepati iz prizora koncem drugega dejanja, kar je zelo neprijetno dirnilo občinstvo. Mislimo, da se prihodnje ne bo več prigodilo kaj sličnega. Vso hvalo zasluži mlinarica Cilika, ki se je s svojim ljubkim obnašanjem in govorom vsem prikupila. Tudi mlinar je storil, kar mu je bilo mogoče, vendar bi se lahko zahtevalo nekoliko več čustva ter kretanja v igranju. Špela se je potrudila, da bi dobro rešila svojo ulogo, a ni se ji popolnoma posrečilo. Mislimo, da bo v kaki drugi nlogi to popravila. Pač pa se je brhka Nežika popolnoma prav zavedala svoje naloge. Dobro jo je pogodil tudi strgarski pomočnik Pepe. Sploh se je videlo, da si je vsak diletant prizadeval storiti, kar mu je bilo mogoče, dasiravno smo pogrešali v vsej igri izurjene režiserjeve roke. Želimo, da naši diletanti ne bi spali sedaj v zimskem času, kajti videlo se je, da se naše ljudstvo zanima za slovenske predstave, o čemer je svedočila natlačena dvorana.

— **V Mariboru** začne izhajati s prvim decembrom t. l. nov nemški časopis „Marburger Presse“. Namen ima delovati ne samo proti „Südösterreichische Stimmen“ ampak tudi proti zloglasni „Marburgerci“. Vendar pa mislimo, da bo ta časnik nam Slovencem ravno tako sovražen, kakor drugi nemški listi. Ustanovili so ta list, ki bo enkrat na teden izhajal, mariborski bogataši kakor Scherbaum, Franz i. s. Mayer in še nekoliko drugih Nemcev. Tiskovnega fonda imajo baje 60.000 K. Tiskarna je v Sodnijski ulici vis-a-vis sodnijskem poslopju. Slovenci, zopet imamo v Mariboru novega sovražnika, a ne dajmo se!

— **Mariborska požarna bramba** se je v nedeljo, dne 11. t. m. zopet izkazala. Popoldne ob 3/45. začelo je goreti Rojko-vo gospodarsko poslopje v Pobrežju pri Mariboru. Vojaštvo je bilo takoj na licu mesta, medtem ko je „slavna“ požarna bramba mariborska prišla še le proti koncu. Sumi se, da je utrosil ogenj hlapec s smodko, ker je začelo goreti v hlevu in je ta prvi s svojim krikom opozoril na nesrečo. Govoriti moramo še o sreči, da je bilo vreme mirno, kajti v slučaju vetra bi bila večja nesreča neizogibna. Škoda je velika, kajti pogoreli so večinoma vsi poljski prideški. Rojko je bil zavarovan.

— **Zaprli so pretečeni teden** pri okrožnem sodišču v Mariboru odvetniškega solicatorja Friderika Prizdig, ki je meseca avgusta t. l. poveril dr. R. Pipuš-u v Mariboru 700 K ter na to zbežal v Ameriko. Prišel je srečno v New-York, a tukaj ga je zasačila roka pravice in moral je, da-si nerad, nastopiti dolgo pot v Evropo.

— **Imenovanje.** Učitelj veronauka na c. kr. višji realki v Mariboru g. dr. Anton Jerovšek je dobil naslov profesorja.

— **Mariborsko obrtno društvo** je imelo te dni shod, na katerem naj bi se določili kandidatje za prihodnje občinske volitve. Vnela se je jako živahna razprava, v kateri so pristaši nemškega volilnega odbora slišali

marsikako bridko sodbo in obsodbo njih postopanja v volilnih zadevah. Posebno Girstmayer je živahno protestiral proti „delanju volitev“ in zahteval naj se skliče splošen volilni shod, na katerem naj se kandidatje predstavijo volilcem in razložijo svoj program — ter naj se volilcem prepusti odločitev o tem, kdo naj je zastopa v mestnem zboru. Strah pred socialnimi demokrati je tako velik, da se gospodje ne upajo spuščati v nevarnosti javnih in splošnih volilnih shodov, zato rajše kar tako, ko so v tako prijetni družbi in sami med sabo določili svoje kandidate. Ko se je to zgodilo se je pa vzbudilo v njih vnovič junaštvo in sklenili so, pozvati nemški volilni odbor, naj skliče splošni volilni shod. Mislijo si pač, svoje kandidate že imamo, naj bo s shodom kar hoče. Kandidate res imajo — ali bodo pa tudi izvoljeni — no, o tem govorite s socialnimi demokrati.

— **Savinjsko učiteljsko društvo** zboruje dne 19. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v novem šolskem poslopiju na Polzeli. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednika. 2. Podavanje gosp. nadučitelja Marschitz-a o domovinoslovlju.

— **Kozjansko učiteljsko društvo** slavi petindvajsetletnico obstanka dne 18. novembra t. l. v Kozjem. Ob 2. uri popoldne je v šolskem poslopiju slavnostno zborovanje, zvečer pa bo v prostorih g. Ivana Kuželj (Pirk) koncert, pri katerem sodelujeta društveni pevski zbor in slavna rogaška godba. Koncert se prične ob 6. uri zvečer. Po koncertu prosta zabava in ples. — Člane domačega in sosednih društev kakor tudi prijatelje učiteljstva vljudno vabimo, da se udeležijo te slavnosti v mnogobrojnem številu. Odbor.

— **V Gotovljah** se priredi v nedeljo, dne 18. t. m. ob 6. uri zvečer v dvorani g. Franc Maglaja veselica v korist „Prostovoljne požarne brambe v Gotovljah“. Vspored: „Dr. Vsezna! in njegov sluga Štipko Tiček“. Veseloigra v dveh dejanjih. Osebe: Dr. Vsezna!, lažizdravnik; Štipko Tiček, njegov sluga; Sever; Jug, Brzobogat, Baron Skala, Tomaž Napetnik, Cene Počivalnik, bolniki, služabnik pl. Save, čevljarški vajenec, policaj. — II. „Dobro došli!“ „Kdaj pojedete domu?“ Veseloigra v enem dejanju. Osebe: Tone Česarek, trgovec; Majda, njegova žena; Martin Koščak, njen stric, kmet, Špela, njegova žena. III. „Mojemu domu“, vglasbil Janez Laharnar, moški zbor. IV. „V boj!“ vglasbil Iv. pl. Zajc, moški zbor. V. „Oj dekle, kaj s' tak žalostno?“ narodna, vglasbil dr. Anton Schwab, moški zbor. Slednjic bode prosta zabava z raznim kratkočasjem. Vstopnina: Sedeži prvih pet vrst po 1 K, nadaljni sedeži po 80 v, stojišča 40 v. Prepozno došli plačajo globo 20. v Z ozirom na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo. Če bi kdo pomotoma vabila ne prejel, prosimo že naprej oproščenja in vabimo na veselico vsakega, kdor hoče biti z nami vesel, vse cenjene goste enako čislamo. Kdor pa obljubi, pa ne pride, bode kaznovan, kadar izide za to postava. Na veselo svidenje toraj v prijaznih Gotovljah!

— **Sv. Ema** v sodnem okraju Šmarje pri Jelšah. Kakor poroča tukajšnji nemški list, je prosilo nekoliko občanov, naj se tamošnja slovenska šola spremeni v nemško. Rodoljubi, čuvajte, da Vas nemškutarji ne vjamejo svoje mreže in Vam ne spridijo Vaših sol.

— **O Martinovi veselici v Brezjah**, katero je priredil ondodni „Sokol“ se nam poroča, da je bila prav obiskovana, da je izvirna šaloigra „Sluga g. spoda stotnika“ od g. Toly-ja posebno ugajala in da se je

burka „Brat Sokol“ izvrstno igrala. V prvi igri se je posebno pisatelj igre g. Holy sam, kakor vselej pač, neizmerno odlikoval. Od igralcev zasluži posebno pohvalo g. B. Za petje je pa skrbel krški kvartet, kateremu gre izredna zahvala.

— **Na videmskem kolodvoru** je 13. t. m. trčil tovorni vlak, došli iz Brežic po noči ob 11. uri, v tovorni vlak, kateri prilija navadno že ob pol 10. uri z Zidanega mosta, ki je pa imel eno in pol ure zamude in je stal na kolodvoru. Od železniškega osebja ni bil nihče poškodovan, pač pa nekaj vozov, na katerih je bilo med drugim tudi nekaj sodov vina. Koga zadene krivda na tej ne velikej materijelnej škodi, se ne ve.

— **Čitalnica v Ljutomeru** priredi v soboto, dne 17. t. m. v gostilni g. Franca Seršena v Ljutomeru poučno predavanje. Predaval bode inženir g. Ferdo Lupša o svojem bivanju in svojih doživljajih v Sijamu v Aziji. Svoje predavanje bode pojasnjeval s skioptičnimi slikami. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K — za obitelj 2 K. — Čisti dobiček je namenjen za božičnico Fran Josipove šole v Ljutomeru. K obilni udeležbi vabi čitalnični odbor.

— **Požar na Rečici ob Savinji** je minolo nedeljo vničil gospodarska poslopja Frana Tesovnika. Pogoreli so mu tudi vsi poljski pridelki, ki so bili že spravljani. Škode je do 4000 K. Sumi se, da je kdo iz hudobije zažgal; sploh je to zelo čudno, da je bilo v našem okraju v kratkem času nič nanj kot 14 požarov.

Vso hvalo zasluži domača požarna bramba, ki je bila takoj na mestu in kateri se je tudi posrečilo omejiti ogenj in zaprečiti večje nesreče. Če smemo koga imenovati, bi dejali, da se je posebno odlikoval četovodja gosp. Anton Štruel in pa rodbina Visiak, oče in oba sinova, kateri so že na daleč znani kot neustrašeni, pogumni in požrtvovalni ognjegasci, ki tvegajo, če treba svoje življenje, da svojemu bližniku v nesreči pomagajo.

Dobrodošli pomočniki so nam bili vrli Pobrežani, kateri so prišli nemudoma na kraj nesreče s svojo brizgalnico, katero je vkljub raznim zaprekam takoj pripeljal posestnik Janez Molavc po domače Tomažin iz Spodnjih Pobrež.

Samo po sebi se razume, da je bilo tudi mnogo taci, ki so le zijala prodajali ne da bi kaj pomagali. Taki ljudje, naj bi rajše ostali doma, ker so gasilec samo na potu.

— **Laško.** Nemčurška milost. Tukajšnji nemški strelski klub hoče prirediti na zimó streljanje na dobitke pri nemškemu gostilničarju Henketu. Ker pa je pri Nemcih tistih, ki bi kaj vzeli mnogo, a onih, ki bi kaj plačali malo, iščejo tudi žepe Slovencev ter so nas milostno sprejeli v imenik vabljenih. No, mi upamo, da se zavedni Slovenci temu vabilu, ki pravzaprav ni družega, kot reklama za tukajšnje nemčurstvo, pač ne bodo odzvali. Saj bi igrali grozno smešno vlogo pri tem, kajti služili bi samo za štafažo. — V naših vrstah je sicer nekaj najivnežev, ki pristop k temu klubu popolnoma odobravajo, češ, saj isti nima s politiko nič opravka. Ti najivni kratkovidneži so podobni tistim našim ljudem, ki pošiljajo svoje otroke v nemško šolo z izgovorom, da se otrok par besedi nemški nauči, ne pomislijo pa, da otroci, ki se gibljejo v nemški družbi, postanejo navadno narodni odpadniki, kar je ravno namen nemške šole. — O ti, Nemci si znajo kovati kapital iz slovenske nevednosti in zaupljivosti. — Seveda vabijo Nemci Slovence k strelnim vajam iz zgolj prijateljstva, ali pa iz usmiljenosti, ker jih vidijo tako brez

vsake skupnosti samotariti! Slovenci, kolikor nas je še zavednih, ne bomo hodili zabave iskat v družbo svojih narodnih nasprotnikov k najzagriženejšemu nemčurškemu gostilničarju. Sramotno bi bilo to, in zgledalo bi, kot da bi se ne mogli sami med seboj zabavati. Ustanovimo si lahko sami svoje zimske zabave. Imamo vendar v pivnici prostoren lokal, kjer smo nemoteni. Tam se shajamo ob gotovih dneh. — Katerega pa bi bilo sram domače družbe, ta naj javno pove: „pustite me, meni so nemčurji ljubši“, — potem se bomo vsaj vedeli ravhati.

— **Čitalnica v Slov. Bistrici** ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 18. t. m. zvečer ob 8. uri v društveni dvorani v „Narodnem domu“ s sledečim sporedom: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Poročila a) društvenega tajnika, b) društvenega blagajničarja, c) društvene knjižničarke, d) godbenega odseka, e) računskih preglednikov. 3. Volitev: a) društvenega predsednika, b) novega odbora. 4. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti zbora ob določeni uri se vrši eno uro pozneje občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih društvnikov.

— **Sadovi nemških sol.** Priobčujemo pismo, katero je pisala bivša učenka šulferajnske šole v Sevnici. Vidi se, kakšne uspehe rodi nemški pouk; otroci pozabijo svoj materinski jezik, nemškega pa se ne morejo priučiti. — Evo pisma:

Gereeder her ich kradolire inen zu iren werden namenstak ales gutes vill klük und segen und ein ewigs leben in Der andern Welt soll inen Der libe Gott noch lange inen namenstag feiern lasen wen nicht in dieser Welt so in Der andern Welt klüklich sein Gereeder her hohwürden ich bin Gob lob noch imer gesund jest ist nicht mer so lustik wi si bei uns waren es hab sich jest ales ferederd im lichten Walt vill geenderd jest ichst noh der her batter von uns ferd gegangen nach zilli ich werde inen shon einmal besuchen komen wen mir meklich sein wird di neien kichen anschauzen werde komen wir lasen ale shen grirsen van lichten Wallt und die Hand gisen jest shlüse ich meine shlechte shreiben mit aer Ahnuk

— **X. izkaz darov za pogorelee v Radmirju v Savinjski dolini.** 189. Janez Piruš, velepos. pri Sv. Primožu v mutski župniji 10'03 K. 190. Župnijski urad Gornja Ponikva 4'90 K. 191. Župnijski urad Frankolovo 6'10 K. 192. Franc Pumer iz Amerike 4'— K. 193. Župnijski urad v Braslovčah 70'— K. 194. Neimenovani po dr. Henriku Kink v Gradcu 4'— K. Do sedaj nabranega denarja je 2890'42 K. Srčna hvala vsem darovalcem!

Odbor za pogorelee v Radmirju. **Josip Terčak, Gregor Dupelnik,** nadučitelj, župnik.

Ignacij Strmecki, učitelj.

— **Prve Slovenke na češki univerzi v Pragi.** Letos studirajo na filozofski fakulteti češke univerze v Pragi Slovenke: gdč. Kreč, Zajec in Zalar.

— **Število slovenskih srednješolcev** je znašalo pred 25 leti 1450, in sicer 1261 gimnazijcev in 189 realcev, leto kasneje jih je bilo skupaj 1524 in sicer 1365 gimnazijcev in 159 realcev. Petindvajset let pozneje smo imeli 2646 gimnazijcev in 640 realcev. Dočim število gimnazijcev narašča, se pri številu realcev opaža nazadovanje. Percentualno razmerje med gimnazijci in realci se je res zboljšalo in je danes 4:1, dočim je prej bilo 14:3, a še daleko ni tako, kakor bi bilo za naše razmere primerno in potrebno. (Omladina).

— **Slovensko dijaštvo in „Družba sv. Cirila in Metoda“.** Slov. dijaštvo

ima jako lepo in rodoljubno nalogo, namreč zbiranje malih donoskov za Ciril-Metodovo družbo. Ko sem bil lani na hrvaški gimnaziji na Sušaku, sem videl sam, kako se more z lahkoto nabrati vsako leto najmanj 200 kron. V četrtem ali pa v petem razredu začnejo dijaki enega razreda zbirati. Vsak dijak plača mesečno 20 vin. Na ta način se nabere od petega do osmega razreda lepa svota. Tako delajo tam vsi razredi in vsako leto podarijo maturantje „Ciril-Metodovi družbi za Istro“ najmanj 200 K in ta jih zabeleži kot ustanovne člane. Dijaki na Sušaku pa nikakor ne žive v dobrih razmerah, ker so tam najubožnejši hrvatski dijaki iz Istre in Primorja, poleg tega so pa še stanovanja dražja kot kje na Kranjskem ali na Štajerskem. Na tak način bi tudi lahko maturantje po slovenskih gimnazijah vsako leto podarili lepo svoto „Družbi“. Samo požrtvovalnosti je treba, a ne spati v tem obziru. — (Omladina).

— **Tečaji za zeleninarje.** V Gradcu pričnejo 18. t. m. posebni tečaji za gojitelje zelenjave. Ta predavanja napravi vrtnarska družba in bi bilo želeto, da se jih tudi nekoliko Slovencev udeleži, kajti ta panoga poljedeljstva je pri nas neizmerno zanemarjena in bi si, posebno prebivalci v bližini mest lahko znatno povečali zaslužke, ako bi znali vrtnariti!

— **Od Sv. Lenarta.** Kakor smo zvedeli, namerava šolska oblast na petrazredni šoli pri Sv. Benediktu v Slov. goricah nastaviti kot učiteljico ženskih ročnih del trdo Nemko, ki ne razume pičce našega jezika. Vprašamo tem potem, kaj porečejo k temu udje okr. šol. sveta in kaj bode h temu rekel krajni šolski svet? Ali nimamo zadosti učiteljic na razpolago, kojih je na vsaki šoli preveč, pri Sv. Benediktu pa nobene. Na delo tedaj — dokler je še čas!

— **Kužne bolezni med živino.** Vranični prisad: v okraju ptujskem, v Cirkovcih, garje pri konjih tudi tam; šen pri svinjah: v ptujskem okraju, na Donački gori, v Ormožu in v Cikovcih; v brežiškem okraju v Pilštajnu; svinjska kuga: v konjiškem okraju, v Vrholah, v ptujskem okraju na Donački gori, v Ormožu, v Slatini (zdravišču) in v Slatini (okolica), v brežiškem okraju v Kapelah in na Bizeljskem.

— **Bralno društvo na Zg. Ponikvi** izreka tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo naši dični „Slovenski Matici“ za obilno darilo knjig. Na novo ustanovljeno društvo ima na vseh straneh stroške, zato ni mu lahko nabaviti si dovolj knjig z lastnim denarjem. Prva nam je priskočila na pomoč „Slov. Matica“ z okoli petdeset knjigami. Živela „Slov. Matica“! Tudi „Dom in svet“ nam je poslal nekaj iskrena zahvala! Odbor.

— **Mesto sodnega pisarja** razpisano je pri okrajnem sodišču v Št. Lenartu v Slov. goricah. Prošnje do 15. decembra t. l.

— **Deček požigalec.** V nedeljo je nek posestnik Schuster iz Hürtha pri Obrajni svojega sedemletnega fanta malo kaznoval, ker je bil trmast. Dečko je bil vsled tega tako hud, da je skočil ven z besedami: „Zdaj grem pa kajžo zažgat“. Koj nato se vrne in pravi: „Že gori!“ Kmet skoči ven in vidi, da plamen že šviga izpod strehe. Nakrat je stalo vse v plamenu in kmalu so tudi vsa gospodarska poslopja, vsa krma in slama in vse orodje pogorelo. Škoda je velika, kmet je bil le za malo zavarovan. Gasilci so prišli iz Steintala in Obrajne, pa niso mogli več kakor ogenj omejiti.

— **Št. Ilj v Slov. gor.** Umrli je Janez Hercog, kmet iz Selnice na Mari. Pokojnik je bil 38 let občinski odbor-

nik in večkrat tudi predstojnik v Selnici.

— **Boj proti „Karolincem“**, t. j. proti nekemu nemškemu klerikalnemu društvu v Gradcu postaja čedalje ostrejši. Nemški burši so izročili rektorju spomenico, v kateri zahtevajo, da se „Karolincem“ prepove nositi „barve“, v „barvah“ pohajati predavanja in še posebno „bummel“ v auli ob petkih. Ker je bilo na nekem predavanju nekoliko „Karolincev“ v barvah, so burši začeli obstrukcijo in izjavili, da bodo onemogočili vsako predavanje, na katerem bodo klerikalci v „barvah“. — Taka nestrpnost se pač ne strinja z načeli kulturne naprednosti — sicer pa je to njih stvar, naj to opravijo nemški dijaki med seboj.

— **V Gradcu** so zmagali pri občinskih volitvah v III. razredu socialni demokratje. Število njih glasov je proti prejšnjim letom vzraslo za 100. — „Združeni meščani“ so to pot pogoreli in nimajo več dvetretjinske večine v mestnem zboru.

— **Bismarckov izrek** bi se imel zdaj popraviti in tako-le glasiti: „Wir Deutsche fürchten Gott und den Schustergesellen von Köpenick, sonst niemanden auf der Welt“.

— **Šolstvo in Avstrija**. Kakor poročajo časopisi nas bo naša avstrijska vlada osrečila zopet z neko novo reformo. S prihodnjim šolskim letom 1907 se namreč poviša kolegnina (šolma) na univerzah kar za polovico! To pomeni gotovo zopet lep napredek v naši kulturni Avstriji, v dobi, ko se splošno širi upravičena zahteva po brezplačnosti pouka, v času, ko se propagira klic po demokratizaciji vede, ki naj ne bo samo monopol bogatih privilegirancev ampak naj vedno bolj prehaja v široke mase in postaja res last ljudstva. No in naša Avstrija pa zviša kolegnino — in to v dvajsetem stoletju!

Kranjsko.

— **Nemški Kočevci** so od parlamenta in od vlade privilegirani; državni zbor jim je naklonil državnozborni mandat, čeravno jih je le 14.000; vlada jim je dovolila še višji gimnazij, čeravno bo v 5. razred vstopilo le 10 do 15, v 6. razred 6 do 10, v 7. razr. 4 do 7, v osmi razred 2 dijakov.

— **Notranjske novice**. V Postojni snujejo občinsko hranilnico in iščejo prostor za meščansko-šolsko poslopje. — V Zagorju na Pivki prireja ondotni nadučitelj Hrovat roditeljske večere v poduk o domači in šolski otroški vzgoji. — Vinska kupčija v Vipavski dolini je precej živahna. — V Rovtuh pri Logatcu so osnovali godbo, obstoječo iz 16 mož. — Bivšemu nadučitelju v Starem trgu pri Ložu g. K. Gasperinu je upravno sodišče zvišalo pokojnino.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je vpeljala nove jako lične nabiralnike. Nabiralnik je podoba prosečega otroka, ki nosi na tabici napis: „Mal položi dar — domu na altar.“ Spodaj je znamovan popoln družbin naslov. Misel nabiralniku je ta, naj bi ta proseči otrok izprosil prav mnogo darov za našo šolsko družbo. Nabiralniki, 32 centimetrov visoki, bodo gotovo kinčali vsak prostor, kamor se postavijo. Bode naj to gostilna ali trgovina ali privatna hiša. Izdelani so popolnoma umetnostno. S tako podobo je družba hotela vplivati tudi na estetičnost čutov našega ljudstva. Ker so družbo stali veliko, imajo vodstveni odbor, da naj se ob prihodnosti za vsakega priloži vsota 10 kron. Oslobi bi pa tudi potem še celotna last. Naročajo se pri družbinca vodstvu v Ljubljani.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Sestanek poštarjev**. Društvo poštarjev za Kranjsko, Goriško, Istro in Dalmacijo je zborovalo v nedeljo v Ljubljani. Predsednik g. Puhl je poročal, da si prizadevajo vsvariti centralno društvo vseh poštarjev v Avstriji, kar se pa do sedaj še ni posrečilo. Doseglo se je toliko, da so nekateri visoki in odločujoči uradniki v trgovinskem ministrstvu poštarjem bolj naklonjeni in da so vsaj obljubili podpirati njih težnje za zboljšanje materialnega stanja. Dr. Wagner je obljubil, da bodo poštarjem z nižjih vrst vštete krajevne doklade v penzijo. Poštari so se obrnili na gg. poslance Hoffman-Wekenhofa, Gessmanna, Pergelta in Prochazka, da bi njih težnje podpirali v poslanskih krogih in v zbornici, kar so jim ti tudi obljubili. Pasivna rezistenca poštarjev ni mogoča, zato bo treba nastopiti drugo pot v dosego postavljenega si cilja. Poštarijem pristojna pravica do pridevka c. kr. — Dalmatinski poštari se hočejo od društva odcepiti in vstanoviti svoje posebno društvo.

— **Koncesijo za napravo električne tovarne v Krškem** v svrhu razsvetljave je podelilo ministrstvo za notranje zadeve g. Josipu Lenarčiču, veleposestniku na gradu Turnu v Velikem Artu. Se li bode tudi postavila ta nameravana elektrarna, to je odvisno osobito od Zagreba. Ako bi to mesto odjemalo električno luč, tedaj se gotovo izplača, da se to veliko podjetje oživotvori.

— **V Postojni** pojema legar, ki se je bil v tem okraju pojavil v precejšnji meri.

— **Vabilo na vinarski shod**, ki ga priredi podpisani odbor v nedeljo, dne 18. novembra t. l. na Starem strelišču v Ljubljani. Zborovanje, ki se ga lahko vsakdo in brezplačno udeleži, se prične ob poldesetih dopoldne in se bo vršilo po naslednjem sporedu:

1. Pozdrav zastopnikov raznih korporacij in drugih udeležencev po predsedniku.

2. Ktere zlahne trte kaže na Kranjskem razmnoževati z ozirom na podnebje, zemljo in vinsko kupčijo? (Poročevalec: Rihard Dolenc, vodja deželne kmetijske šole na Grmu).

3. Kako pospešiti kupčijo z vinom in dvigniti izvoz kranjskega vina. (Poročevalec: Fr. Gombač, deželni vinarski komisar v Ljubljani).

4. V koliko morejo umetna gnobja nadomestiti hlevski gnoj v vinogradih? (Poročevalec: Bohuslav Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik v Rudolfovem).

5. Ktere izkušnje imamo s streljanjem proti toči? (Poročevalec: Fr. Gombač, deželni vinarski komisar v Ljubljani).

6. Druga morebitna vprašanja, zadevajoča vinstvo.

Odbor za prireditve vinarskega shoda:

Jos. Anton grof Barbo, Fr. Gombač, predsednik tajnik.

— **Iz ljubljanskih denarnih zavodov**. „Zadružna zveza“ bode meseca decembra priredila poučne tečaje, kakoršne že ima, v tem mesecu v Gorici ondotna „Gospodarska zveza“ — Ljubljanska „Zadružna zveza“ je izkazala za l. 1905 8717 K zgube in v bilanci pa 23.971 K primanjkljaja, kar namerava deloma pokriti iz državne podpore 20.000 K, ki se jej je na novo naklonila. — „Vzajemno podporno društvo“ (ki ni niti hranilnica, niti običajna posojilnica) je svoj že priobčeni tiskani račun za l. 1905 preklicala. Ta denarna zadruga ima jako zamotana pravila, njenemu daljnemu poslovanju se stavijo ovire.

Primorsko.

— **Iz sodne službe**. Predsednikom deželnega sodišča v Trstu je imenovan dvorni svetnik pl. Defacis, do sedaj predsednik okrožnega sodišča v Gorici. Vpokojeni predsednik deželnega sodišča Urbančič je dobil plemstvo. Predsednikom okrožnega sodišča v Gorici je imenovan višji sodni svetnik Caza-fura, višje sodnimi svetniki pa dež. sodnije svetniki Gabrijelčič v Gorici, Gandusis in Marcolini v Trstu.

— **Šolska vest**. Profesor na gimnaziji v Gorici, g. Gustav Novak, je pomaknjen v VII. čin. razred.

— **Odločna beseda na adresu kranjskih trgovcev**. „Edinost“ piše: Mi tržaški slovenski trgovci tem potom nekaterim trgovcem in tovarnarjem na Kranjskem sporočamo, da nismo voljni še nadalje molčati na to, da se nas iz Kranjske često blagruje z nemškimi ponudbami itd.

Gospodom Slovincem, Hrvatom, Srbom, Čehom in Rusom sporočamo tem potom, da v Trstu ni niti enega nemškega trgovca z jestvinitvami — morete torej nemške okrožnice obračati na druge trge in ne v Trst. Tu je večina jestviničarjev Slovincem, oziroma Slovanov, a drugi so Italijani. Izgovor, češ, da gg. tovarnarji in veletrgovci po slovenskih zemljah ne morejo poznati slehernega trgovca po njega narodnem prepričanju, ne drži. Dolžnost onih, ki žele prodajati svoje proizvode v Trstu, je ta, da si oskrbe imenik slovenskih in laških trgovcev in da se po tem imeniku ravnaajo!

Za danes toliko — ako pa ne bi zadostovalo to, pridemo na dan z imeni onih, ki (dasi Slovani) nam vsiljujejo nemške ponudbe.

Druge slovanske dežele.

— **Česke vesti**. Čehi zmagali v Budjevicah. Dobojevan je srdit boj. Zmagala je pravica in poštenost nad nasiljem in brutalnostjo. Češka kandidatna listina je prodrila z 99. glasovi večine. Češki kandidatje so dobili 2010 glasov, nemški 1911; 13 glasov je bilo spornih. Volitve se je udeležilo 94% volilcev. Na obeh straneh so bile napete vse sile do skrajne mere. Toda v ciljih in sredstvih ste se obe bojujoči stranki zelo razločevali. Nemci se niso sramovali najnesramnejših sredstev, le da bi še nadalje obdržali v svojih rokah moč, ki jim že davno več ne pristojajo. Veselje na češki strani je nepopisno; saj pa je tudi razumljivo, ker prehaja deloma v češke roke največje mesto južne Češke. To je za Čeha velikanskega pomena kakor v narodnem, tako tudi v gospodarskem oziru. Nemška občinska uprava je prišla pod kontrolo češke tretjine. Čisto gotovo je, da bo pri prihodnjih volitvah padel tudi II. razred v češke roke.

— **Kulturni jubilej** kraljestva češkega. 10. t. m. je slavil češki narod 200letni jubilej ustanovitve prve inženirske šole v Pragi, ki je bila sploh prva te vrste v celi Evropi. Zajedno s to slavnostjo pa se je obhajala 100letna slavnost, odkar se je omenjena šola povzdignila v politehnični zavod. Inženirsko šolo so ustanovili češki deželni stanovi na prošnjo češkega inženirja Willenberga. Leta 1806 se je prenovil ta zavod v politehnični institut. Razumljivo je, da je bil v dobi splošne germanizacije učni jezik na tem zavodu nemški, čeprav je bila večina slušateljev vedno slovanska. Leta 1861 so začeli nekateri profesorji predavati češki. Ker so bila ravno češka predavanja zelo obiskovana, so predlagali nemški profe-

sorji sami, naj se zavod razdeli na nemški in češki oddelek. To se je zgodilo l. 1869. Leta 1875. sta bila oba zavoda podržavljena in 1879 povzdignjena v visoke šole. Vsaka tehnika je obhajala slavnost za se. Nemci so utisnili slavnosti politični in nacionalni pečat.

— **Restavracijska razstava** na Žofinu. V dneh od 18. do 22. prosinca bode v Pragi restavracijska razstava, ki bo podala ne le sliko sedanjega razvoja v kuharski stroki, ampak tudi retrospektivo kuharstva v kraljestvu češkem sploh.

— **Volitve na Moravskem**. Na Moravi se bide že nekaj dni volilni boj. V nekaterih volilnih okrajih so postavile vse češke stranke kandidate. V splošni kuriji ima največ upov na zmago klerikalna stranka. Pri volitvah se sedaj ne bide več boj med Čehi in Nemci, ker je vsaki narodnosti zagotovljeno gotovo število mandatov. Bide se boj med raznimi strankami iste narodnosti same, kar je v resnici hvalevredna pridobitev tako zvanega narodnostnega katastra, kateri bi se moral vpeljati tudi v drugih deželah, v katerih žive po dve ali celo tri narodnosti mešane ena poleg druge.

— **Pozdrav ustavnim Črni gori**. Srbska in hrvatska omladina je poslala z Dunaja to le brzojavko: Narodni skupštini, Cetinje. Srbskim Špartancem, kateri so obvarovali srbsko svobodo, katerih junaštvu in bistrosti se čudi ves svet. Želi srbsko-hrvatska omladina zbrana iz vseh osvobojenih in neosvobojenih srbskih in hrvatskih krajev, da zastavo ustavnosti, ki je zavzela mesto preživelega se absolutizma, silno utrde in čim preje popolnoma razvijejo, kakor to zahteva pristna narodna volja in prava potreba Črne gore, kakor tudi naše narodne ideje.

Pokoljenja djela sude
Što je čije daju svjema.
Sledi 150 podpisov.

Na to je odgovoril predsednik narodne skupštine, vojvoda Šako Petrović tako le:

Srbski in hrvatski omladini
na Dunaju.

Objeti srbski in hrvatski omladini zahvaljuje se črnogorska narodna skupština na vročih čuvstvih in pozdravu ter po pravici pričakuje, da bode omladina prva vodila kolo za oživotvorenje vzajemnih jugoslovanskih idej. Živelo srbsko-hrvatsko bratstvo. Predsednik črnogorske narodne skupštine, vojvoda Šako Petrović.

— **Srbska radikalno-demokratska omladina** na vseničišču v Belemgradu je sklenila posvetiti posebno pozornost proučevanju političnih razmer srbskega naroda. V ta namen bode izdajala posebno „Demokratsko biblioteko“, v kateri bode priobčevala potjudno pisane razprave o političnih in narodnogospodarskih vprašanjih ter si bode prizadevala to zbirko razširiti med preprostim ljudstvom.

— **Volná Myšlenka** („Svobodna misel“), ki izhaja v Pragi, naznanja, da se snuje slovenska sekcija svobodne misli. S tem v družbi izhaja mesečnik „Volná škola“ (svobodna šola). Vsak teh dveh listov stane po 2 K 60 v na leto.

Svetovne vesti.

— **Grozni nalivi** so silno poškodovali dolge kose državne ceste iz Bosne proti Kninu v Dalmaciji. Tudi železniški nasipi so spodleteli; most čez reko Bolondža je podrt. En del železniškega nasipa je z zidovjem vred voda popolnoma odnesla.

— **Brezlični telefon.** Švedski inženir Gungmann je rešil s popolnim uspehom ta problem. Te dni so pred posebno komisijo preskušali novo iznajdbo in pokazalo se je, da je popolnoma uspela. Inženir Gungmann je iz svoje sobe telefoniral z dvema železniškima vlakoma, ki sta vozila z brzino 74 km na uro. Poskus se je popolnoma posrečil.

— **Pariski berači** imajo svojo zadrugo in svoj strokovni list, ki izhaja vsak dan. Ta dnevnik donša vesti, ki zanimajo samo berače po poklicu. Dostikrat valetiš v njem na inserat: „Iščo se slepec, ki zna igrati na flavto“, ali „V najem se daje beraško mesto, ki donša velike dohodke ter je v nekem prav dobro obiskovanem zdravilišču. To mesto bi se posebno splačalo za one, ki imajo samo eno roko prednost imajo pa oni, katerim manjkata obe roki.“

— **Grozna nesreča na železnici.** Pri Valparaisu v Ameriki trčila sta dva vlaka in sicer en tovorni in osebni vlak s tako silo drug ob drugega, da so se lokomotive in po več vagonov raztroskale in drugi vagoni vneli. 47 potnikov je mrtvih, 30 težko ranjenih. Ti nesrečni ljudje so bili tako zaježeni med troske, da je ni bilo mogoče rešiti in da so onim, ki so nesreči ušli, pred očmi zgoreli. — Razburjenost med prebivalstvom je velika. Sorodniki ponesrečenih groze, uradnike dejanski nasti.

— **Nered na italijanskih železnicah** je že tak, da je Turin v nevarnosti, da ostane v par dneh brez premoga in brez sladkorja, ker nima železniška uprava, kakor je sama izjavila, dovolj vagonov na razgolago.

— **Povodnje na južnem Tirolskem** so napravile nad en milijon kron škode samo v Trentinskem okraju.

— **Reforma vojaškega kazenskega zakonika** ne bode še kmalu dovršena. Ogrska in tudi avstrijska vlada sti mnenja, da je predlagani postavni načrt treba popolnoma predelati v duhu današnjih zahtev pravosodja. Treba je, da se tudi v vojaške sodne razprave uvede načelo javnosti in ustmenosti ter v tem smislu načrt temeljito predela.

— **Cesarskega orla na cerkvi sv. Matije** v Budimu, katerega je bil nedavno nek študent prebarval z madžarskimi baryami, dal je Budapeščanski magistrat ponoči odstraniti, da ne bo več izzival preobčutljive madžarske rodoljube.

— **Davek na vzrast cene zemljišče** bode vpeljala vlada nemške države Hessen v vseh občinah, katere štejejo nad 3000 prebivalcev. Kot vzrast cene se smatra razlika med ceno, za katero je kdo zemljišče kupil in ceno, za katero je to zemljišče prodal. Troške, katere je imel novi lastnik za nove stavbe, za prezidanje, za kanalizacijo, za popravo cest in podobna zboljšanja se vračunijo in se odmeri davek od čistega vzrasta cene. Davek bo znašal do 20% od pridobitve na ceni.

— **Zveza fabrikantov kravav** je sklenila, da od 1. decembra t. l. poviša cene za 10%.

— **Avstrijske tovarne cementa** bodo povišale od 1. januarja 1907 cene za 20 v od meterskega stota.

Gospodarstvo. Goveja živina

ima dandanes nenavadno visoko ceno. Tudi svinje se niso bile tako drage, kakor letos. Visoka cena živine je pač v prvi vrsti kmetovalcem v veliko korist. Ker so razmere med Avstrijo in Srbijo tako napete, da Srbija morda

sploh ne bode več izvažala svoje živine v Avstrijo, ampak v druge države, zato je upati, da se živinska cena ne bode vzdrževala samo na dosedaj višini, ampak da bode rasla še tudi v prihodnje. Zatorej bodo na konju pač tisti posestniki, ki bodo lahko prodajali klavno živino.

Potrebno je, da bodo naši kmetje z vso resnostjo premišljevali vprašanje, kako bi jim bilo mogoče, rediti še več živine. Na vsak način se bode to doseči dalo v prvi vrsti z zboljšanjem travnikov. Pametni gospodarji so si posebno zadnja leta sem precej prizadevali, da bi svoje travnike sčistili s travniško brano, izsušili, koder so mokrotni in posebno še, da bi jih vspešno pognojili. Že hlevski gnoj močno pomnoži pridelek travnikov, a umetni gnojili Tomaževa žlindra in Kajnit delata naravnost čudeže!

Samo Merkur v Celju je v tekočem letu razpeča nad 80 vagonov umetnih gnojil, in to ni čudo, ker tako gnojenje podvoji pridelek na travnikih in deteljščih. Seveda je temu ogromnemu prometu pripisati dejstvo, da trgovina Merkur prodaja gnojila skoraj brez dobička.

Želeti bi pač bilo, da bi se kmetovalci v lastni blagor še bolj pečali s temi umetnimi gnojili in to še posebno sedaj, ko ima živina tako lepo ceno.

Opozarjamo na današnjo prilogo tvrdke Merkur! Uredn.

Suhe gobe, oljnate in petrolejske sode, želod itd., kupi Anton Kolenc v Celju vsako množino, po najvišjih cenah.

(120) 46-41

ODVETNIK ZA PATENTE DR. FRITZ FUCHS

DIPLOMIAN KEMIK (zaprisežen)
TEHNIŠKA PISARNA
INŽENIR A. HAMBURGER
DUNAJ VII. SIEBENSTERNGASSE I.

Prave ruske galošne znamka „Pro-wodnik“ iz Rige, priporočna po originalnih cenah, P. Kostić, Celje.

Pristno bizeljsko vino (mošt)
razpošilja od 1 hl naprej
Jože Janežič
Starovan Bizeljsko pri Brezicah.
Cena po dogovoru.

(537) 8-6

Češko posteljno perje

po nizki ceni, 5 kg novo, očiščeno K 9-60 boljše K 12-12, belo, pavolnomoško, očiščeno K 18 in K 24, snežno belo, pavolnomoško, očiščeno K 30 in K 36. Pošilja se franko po povzetju. Zamena in vračilo proti povračilu in portostroškov dovoljena.
Benedikt Sachsel, Lobes 347, p. Pilzno, Češko.

Sprejem za kmetijsko posestvo z vinogradom v bližini Celja pošteno in delavno

družino

s tremi za delo zmožnimi ljudmi. Zahtevam zvedenost v kmetijskih in viničarskih poslih. Plača v pridelkih in v gotovini po dogovoru. Nastop takoj ali do 1. aprila 1907. Ponudbe na **dr. Antona Božič**, (589) zagovornika v Celju. 2-1

Prevzamem

trgovino ali gostilno

v najem, če mogoče v mestu, pa tudi na vasi, v vrednosti do 4000 K. Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom **M. S. Ilica Kb. 189 Zagreb.**

Iščemo za Celje

inteligentnega mladeniča

ki zna oba deželna jezika ter je sposoben za inkasiranje in obiskovanje odjemalcev. Kavejca ali poroštvo za 200 K je pogoj. Nekoliko trgovskega znanja bi bilo želeto. Ponudbe pod

„S. M. C.“

na ekspedicijo tega lista najdalje (587) do 25. novembra t. l. 1

Schichtovo milo je najboljšo!

Prej sem se ves dan potila
Perilo žmikala in vila
Jelenovo je milo
Temu trudu konec strilo

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Umetalni ogenj lampijoni
Koriandoli (Confetti) Serpentine
Papirnati krožniki Papirnate servijete

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin za občinske urade, krajevske urade, žolske svete, učiteljske, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, bratnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaoga šo zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetlicami od najpriprosteje do najfinejše izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. • Solidna in točna posrežba.

40%

manj delavske sile potrebnijeje gasilna društva pri bri gajnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na zazstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekala
iz Smichova, Podraž, Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh potrebnih. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (109) 28-23

podružnica R. A. Smekal.

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „Croatiae“ v Trstu. (425) 11-8

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške.

Stanje hranilnih vlog
22 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 760.000 kron.

(42) 12-11

Potnikom v Ameriko v predvarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zanesljivo na nas in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila. (33) 52-46

Zvezna tiskarna

je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, ozir. električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini. V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. — Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, napise za slavoloke itd.; sploh izvršuje v kratkem času vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari okusno in ceno. — Veleč. duhovščini, slavnemu učiteljstvu, župnijskim in občinskim uradom, krajinim šolskim svetom, posojilnicam ter p. n. občinstvu se priporoča za vezavo knjig v priznani trpežni izpeljavi. — Za posojilnice, hranilnice in druge zavode se izdeljujejo hranilne knjižice vezane v celo ali pol platno z zlatim ali črnim tiskom po nizki ceni. Za mnogo-brojna naročila se priporoča

Zvezna knjigoveznica.

Najprimernejša darila za godove, birno itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (20) 52-44

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

POZOR! POZOR!

JOS. LAMPRET, ŠOŠTANJ

mizarska delavnica s stroji

priporoča svoje velike zalogo popolnoma izgotovljenih **OKEN**, v velikosti do 1'50, 1'60, 1'70, 1'80, 1'90 in 2 m po konkurenčnih cenah. **VRATA** istotako izgotovljena v velikosti od 2, 2'20, 2'30 2'40 m. V zalogi je zgotovljeno pohištvo.

Zagotavlja solidno in točno postrežbo. Načrte za okna in vrata pošilja na ogled.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižaa obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjiograd, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(43) 50-44

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4%**.

Usojam si naznaniti posestnikom
hmeljišč da sem prevzel napravo

sušilnic za hmelj po patentu Hahn

t.j. po najnovejšem, dozda najboljšem
sistemu. Sušilnica je pri meni postav-
ljena in si jo vsakdo lahko ogleda.

Za obila naročila se priporoča

IVAN REBEK, ključavničar Celje.

(19) 52-46

Posojilnica
v lastni hiši
„Narodni dom“

POSJILNICA v CELJU, ki je bila leta
1881 z neomejeno zavezo ustanovljena,
šteje sedaj nad **4100** zadrugnikov,
kateri imajo vsega nad **88.000** kron
vplačanih deležev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K
rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
če tudi ni član zadruga ter jih
obrestuje po **4 1/4%**; posojilnica plačuje
rentni davek
sama, ne da bi ga odtegnila vlaga-
teljem. Posojila daje na osobni ali
hipotekarni kredit proti **5 1/2%** in
5% obrestovanju.

Posojilnica v Celju uraduje vsak dan
dop. od 9. do 12. ure, izvzemši
nedelje in praznike.

Posojilnica v Celju
uraduje vsak dan dopoldne od
9. do 12. ure, izvzemši nedelje in praznike.